Magiczny Kraków

Poznaj program 18. Festiwalu Conrada

2026-06-24

Już pełnoletni, wciąż nieposłuszny – z takim przesłaniem zapowiada się 18. edycję Międzynarodowego Festiwalu Literatury im. Josepha Conrada, która odbędzie się w dniach 19–25 października. Wydarzenie będzie okazją do spotkania się m.in. z Juanem Gabrielem Vásquezem, Rene Karabasz, Szczepanem Twardochem, Joanną Ostrowską, Christophem Ransmayrem, Sophie Gilbert, Ryszardem „Peją" Andrzejewskim i Cristiną Riverą Garzą.

Hasłem przewodnim 18. Festiwalu Conrada, organizowanego przez Miasto Kraków, Krakowskie Biuro Festiwalowe i Fundację Tygodnika Powszechnego, jest „Nieposłuszeństwo".

– O tym, jak można je rozumieć i wprowadzać w życie, będą opowiadać gościnie i goście reprezentujący różne języki, kultury i wrażliwości – mówi Paulina Frankiewicz, dyrektorka programowa festiwalu. Jednocześnie podkreśla, że Joseph Conrad jest doskonałym patronem dla tego typu spotkań.

– Bohaterowie jego tekstów stają się zakładnikami czasów postępującej globalizacji. Ich rzeczywistość naznaczona jest migracjami, współdzieleniem świata z ludźmi innych nacji, rewolucją przemysłowo–technologiczną. Muszą odnaleźć się w świecie, w którym stare zasady już nie obowiązują, a nowe jeszcze nie zostały ustanowione. Sto lat później żyjemy w rzeczywistości, w której dotychczasowy porządek okazuje się równie nieadekwatny. Poszukajmy zatem wspólnie nowych literackich kompasów – podkreśla Frankiewicz.

Ważnym bohaterem tegorocznego festiwalu będzie **Albert Camus**. W tym roku mija 75 lat od premiery „Człowieka zbuntowanego", w którym algiersko-francuski myśliciel przedstawił własną filozofię buntu. W dyskusji o wpływowym eseju udział wezmą: pisarz i tłumacz, a także wnuk noblisty – **David Camus**, historyczka **Joanna Ostrowska**, politolog **Basil Kerski** oraz **Maciej Kałuża** – założyciel „Polskiego Stowarzyszenia Alberta Camusa".

Do Krakowa przyjedzie także jeden z najbardziej uznanych pisarzy, tłumaczy i dziennikarzy Ameryki Południowej – Kolumbijczyk **Juan Gabriel Vásquez**. Jego książki, przełożone na ponad trzydzieści języków, są wyrazem niezgody: na politycznie poprawny fałsz i triumf teorii spiskowych, na spustoszenie wynikające z polaryzacji i wojny domowej w Kolumbii, wreszcie na sposób traktowania kobiet w maczystowskim społeczeństwie.

Temat przemocy wobec kobiet podejmuje również **Cristina Rivera Garza** – meksykańska pisarka i wykładowczyni, która także będzie gościnią festiwalu. Za książkę „Niezniszczalne lato Liliany", otrzymała Nagrodę Pulitzera.

„Nieposłuszeństwo" jest stale obecne w prozie **Szczepana Twardocha**. Jej (anty)bohaterowie to *outsiderzy* o niejednoznacznej tożsamości, którzy w czasach dziejowej zawieruchy muszą dokonywać trudnych moralnie wyborów.

Literaturę anglojęzyczną będzie reprezentować m.in. urodzona w Wielkiej Brytanii **Sophie Gilbert**. W

szeroko omawianej książce „Girl on Girl”. Autorka unaocznia, jak wygórowane oczekiwania wobec kobiet zostały spotęgowane przez rozwój mediów i kapitalizmu. O tych zagadnieniach Gilbert podyskutuje z kolejną gościnią festiwalu, hiszpańską dziennikarką **Begoñą Gómez Urzaiz**, autorką książki „Wyrodne”. Opowieść o macierzyństwie i poczuciu winy.

Ważnym wątkiem festiwalowych rozmów będzie młodość jako okres szczególnie predysponujący do buntu. Ten temat porusza **Rene Karabasz** – bułgarska pisarka, scenarzystka, reżyserka i aktorka. W powieści „Zanim dojrzeją granaty” – zaklasyfikowanej do finału tegorocznej „Nagrody Bookera” – pisze o młodej kobiecie, która na mocy albańskiego prawa zwyczajowego, by uniknąć małżeństwa z nieznanym chłopcem, dożywotnio przyjmuje rolę mężczyzny. Razem z Karabasz oraz irańską pisarką **Mahsą Mohebali** będą prowadzone rozmowy o potrzebie samostanowienia, sprzeciwie wobec zastanych norm i walce o siebie.

Hip–hop to kultura sprzeciwu – u jej fundamentów leżą nonkonformizm, punktowanie rzeczywistości, burzenie podziałów i postulat wyrównywania szans. Raperki i raperzy mówią o tożsamości, emocjach i wspólnej sprawie w sposób, który dociera poza mury akademii i inteligenckie salony. Dlatego na jedno ze spotkań festiwalowych przyjadą ważne postaci polskiej sceny hip–hopowej: **Ryszard „Peja” Andrzejewski** oraz **Anna „Ryfa Ri” Wilczkowska**.

Będzie również możliwość rozmowy z **Christophem Ransmayrem** – uznanym i nagradzanym twórcą austriackim. Narracje tego pisarza przygotowują czytelników do być może najważniejszego spotkania: pragnienia nieśmiertelności z rzeczywistością, w której wszystko mija. Podczas festiwalu będzie przestrzeń do dyskusji o medytacji nad światem wykraczającej poza czas, który na nim spędzamy, i roli literatury w tej praktyce.

– Jestem przekonana, że bogaty program tegorocznej edycji odpowie na różnorodne potrzeby publiczności – mówi Carolina Pietyra, dyrektorka wykonawcza festiwalu i zarazem dyrektorka Krakowskiego Biura Festiwalowego.

– Czeka nas bowiem spotkanie z noblistką – Olgą Tokarczuk – na temat jej najnowszej książki, ale też rozmowa z **Nathachą Appanah**, laureatką „Listy Goncourtów”, polskiego wyboru. Co więcej, do Krakowa powraca **Didier Eribon**, tym razem będzie opowiadał o przyjaźni, wspólnie z **Geoffroy de Lagasneriem** i **Édouardem Louisem**. Festiwal Conrada to także spotkania z autorami komiksów **Aurélienem Lozesem** i **Nicolasem Preslem**, z ilustratorką i malarką **Joanną Karpowicz** oraz z jednym z najważniejszych polskich artystów wizualnych: **Zbigniewem Liberą**. Takiego święta zbuntowanej myśli nie można przegapić! – podkreśla Carolina Pietyra.

Program obejmuje także dyskusje o kręgu „Kultury” paryskiej, cykl warsztatów „Lekcje czytania” i galę Nagrody Conrada. We wrześniu ogłoszone zostaną pozostałe wydarzenia festiwalowe, takie jak „Kongres książki”, aktywności dla dzieci, pasmo filmowe, spotkania w księgarniach kameralnych oraz pasmo „Word2Picture” łączące branże wydawniczą i audiowizualną. Spotkania będą się odbywać na Scenie MOS Teatru im. Juliusza Słowackiego w Krakowie, w Pałacu Potockich i w innych przestrzeniach festiwalowych. Więcej informacji na stronie internetowej **Festiwalu Conrada** i w „Magazynie Conrad”, dodatku do „Tygodnika Powszechnego”, dostępnym w wersji papierowej i – bezpłatnie – w serwisie internetowym pisma.